

ΜΑΘΗΜΑ VI – «Οι νόμοι»

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

In ea civitate, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertatis, fons aequitatis. Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistratus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

in+αφαιρετική = στάση σε τόπο

ea (αφαιρ.εν.θηλ) οριστική-επαναληπτική αντωνυμία is-ea-id = αυτός

civitate (αφαιρετ. εν. θηλ. γ'κλ.): civitas- atis = η πολιτεία (στη γεν. πληθ. civitatum και civitatum)

quam (αιτ.εν.θηλ) αναφορική αντωνυμία qui-quaе-quod = ο οποίος, αυτός που

leges (ονομαστ. πληθ. θηλ. γ'κλ.): lex- legis = ο νόμος

continent (ενεστ.): contineo- continui- contentum- continere 2 = συγκρατώ

boni (ονομαστ. πληθ. β'κλ. επιθ.): bonus, a, um = ο καλός

viri (ονομαστ. πληθ. αρσ. β'κλ.): vir- viri = ο άντρας

servant (ενεστ.): servo- avi- atum- are 1 = υπηρετώ

fundamentum (ονομαστ. εν. ουδ. β'κλ.): fundamentum- i = το θεμέλιο

libertatis (γεν. εν. θηλ. γ'κλ.): libertas- atis = η ελευθερία

fons (ονομαστ. εν. γ'κλ. αρσ.): fons- fontis = η πηγή (γεν.πληθ. *fontium*)

aequitatis (γεν. εν. θηλ. γ'κλ.): aequitas- atis = η δικαιοσύνη

mens (ονομαστ. εν. θηλ. γ'κλ.): mens- mentis = ο νους

animus (ονομαστ. εν. αρσ. β'κλ.): animus- i = η ψυχή

consilium (ονομαστ. εν. ουδ. β'κλ.): consilium- ii/i = η σκέψη

sententia (ονομαστ. εν. θηλ. α'κλ.): sententia -ae = η κρίση

corpora (ονομαστ. πληθ. ουδ. γ'κλ.): corpus- corporis = το σώμα

sine (πρόθεση): + αφαιρετ. = χωρίς (εξαίρεση, τρόπος)

sic (επίρρ. τρόπου) = έτσι

stat (ενεστ.): sto- steti- statum- stare 1 = στέκομαι, υπάρχω

ministri (ονομαστ. πληθ. αρσ. β'κλ.): minister- ministri = ο υπηρέτης, ο θεράποντας

magistratus (ονομαστ. πληθ. αρσ. δ'κλ.): magistratus- us = οι αρχές

interpretes (ονομαστ. πληθ. αρσ+θηλ. γ'κλ.): interpretes- etis = ο ερμηνευτής

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

In ea civitate, quam leges continent, boni viri servant leges libenter.

Lex enim est fundamentum libertatis, fons aequitatis.

Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus. Ut nostra corpora sine mente,

sic civitas non stat sine lege. Magistratus sunt ministri legum, iudices interpretes legum, denique omnes sumus servi legum: sic enim possumus esse liberi.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σ' αυτήν την πολιτεία, την οποία οι νόμοι στερεώνουν, οι καλοί πολίτες τηρούν πρόθυμα τους νόμους. Διότι ο νόμος είναι το θεμέλιο της ελευθερίας, η πηγή της δικαιοσύνης.

Ο νους και η ψυχή και η σκέψη και η κρίση της πολιτείας βρίσκεται στους νόμους.

Όπως τα σώματά μας δε στέκονται χωρίς το πνεύμα, έτσι και η πολιτεία δε στέκεται χωρίς το νόμο. Οι άρχοντες είναι υπηρέτες των νόμων, οι δικαστές ερμηνευτές των νόμων, τελικά όλοι είμαστε υπηρέτες των νόμων. Γιατί έτσι μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι.

posita est (παρακείμε. παθητ. φ.): pono- posui- positum- ponere 3 και στην παθητ. φ. ponor- positus sum- poni

iudices (ονομαστ. πληθ. αρσ. γ' κλ.): iudex- iudicis = ο δικαστής

denique (χρονικό επίρρημα): τελικά

omnes (ονομαστ. πληθ. γ' κλιτου επιθ.): omnis, is, e = όλος

servi (ονομαστ. πληθ. αρσ. β' κλ.): servus- i = ο δούλος, ο υπηρέτης

enim (παρατ. αιτιολ. σύνδ) = διότι (ποτέ πρώτη λέξη όπως και ο γάρ της αρχαίας ελληνικής)

liberi (ονομαστ. πληθ. β' κλ. επιθ.)

Liber-era-erum = ο ελεύθερος, liber-bri (αρσενικό συγκοπτόμενο ουσιαστικό) = το βιβλίο, liberi-orum (=τα τέκνα)

possumus (ενεστ.): ανώμαλο ρήμα possum- potui- posse = μπορώ (+ τελικό απαρέμφατο) (pot+sum)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

libenter: επιρρ. προσδ. του τρόπου στο ρ. «servant»

libertatis: γεν. αντικειμ. στο «fundamentum»

aequitatis: γεν. υποκειμ. στο «fons»

ut corpora nostra sine mente: δευτ/ουσα παραβολική ή συγκριτική πρόταση (ut = παραβολικό τροπικό επίρρημα, με ενν. ρ. «non stant»)

legum: γεν. αντικειμ. στο «ministri» - **legum**: γεν. αντικειμ. στο «interpretes» - **legum**: γεν. αντικειμ. στο «servi»

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. **ea civitate**: να κλιθεί η συνεκφορά στον πληθ. αριθμό
2. **leges, fons, consilium, magistratus**: να γραφεί η γεν. και η αφαιρ. εν. και η ονομαστ., γεν. και δοτ. πληθ.
3. **corpora nostra**: να κλιθεί η συνεκφορά στον ενικό και να γραφούν τα άλλα πρόσωπα της αντωνυμίας.
4. **interpretes, iudices**: να γραφεί η ίδια πτώση για τον άλλο αριθμό

5. **liberi:** να κλιθεί το επίθετο στον πληθ., στο αρσ. και στον ενικό, στο ουδ.
6. **stat:** Να αντικατασταθεί χρονικά ο τύπος.
7. **sumus:** να γραφεί το απαρ/το του ενεστ. και το άπληθ. του παρατ. και του υπερσυντελικού.
8. **possumus:** Να ξέρετε τους αρχικούς χρόνους του ρήματος και να αντικαταστήσετε χρονικά τον τύπο.
9. **quam:** Να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις της αντωνυμίας στους δύο αριθμούς, στο ίδιο γένος.

ΜΑΘΗΜΑ VII – «Ετοιμασίες για ξεχειμώνιασμα»

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nervii hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt».

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Caesar (ονομαστ. εν. αρσ. γ'κλ.): Caesar- aris = ο Καίσαρας
propter (πρόθεση): + αιτιατ. = εξαιτίας (εξωτερ. αναγκαστ. αίτιο)
frumenti (γεν. εν.ουδ. β'κλ.): frumentum- i = το σιτάρι
inopiam (αιτιατ. εν. θηλ. α'κλ.): inopia- ae = η έλλειψη
legiones (αιτιατ. πληθ. θηλ. γ'κλ.): legio- ionis = η λεγεώνα
hibernis (αφαιρ. πληθ. ουδ. β'κλ.): hiberna- orum = τα χειμερινά στρατόπεδα (έχει μόνο πληθ. αριθμό)
multis (αφαιρ. πληθ. β'κλ. επιθ.): multi, ae, a = οι πολλοί
conlocat (ενεστ.): conloco- conlocavi- conlocatum- conlocare 1 = εγκαθιστώ
ex (πρόθεση): + αφαιρετ. = από (εμπρόθ. διαίρεσης / μερισμού)
quattuor (απόλυτο αριθμ. άκλιτο) = τέσσερις
Nervii (αφαιρ. πληθ. αρσ. β'κλ. μόνο πληθ.): Nervii- iorum = οι Νέρβιοι
hiemare (απαρ/το ενεστ.): hiemo- avi- atum- are 1 = ξεχειμωνιάζω
iubet (ενεστ.): iubeo- iussi- iussum- iubere 2 + τελ.απαρ.= διατάζω
tribus (απόλυτο αριθμ. μόνο πληθ. χωρίς κλητ.): tres, tria = τρεις, τρία ΚΛΙΣΗ tres, trium, tribus, tres,--, tribus (αρσ.+θηλ.) – tria, trium, tribus, tria,-- tribus (ουδ.)
imperat (ενεστ.): impero- avi- atum- are 1 = διατάζω
Belgis (αφαιρ. πληθ. αρσ. α'κλ. μόνο πληθ.): Belgae- arum = οι Βέλγοι
remanere (απαρ/το ενεστ.): remaneo- remansi -- remanere 2 = παραμένω
legatos (αιτιατ. πληθ. αρσ. β'κλ.): legatus- i = ο διοικητής της λεγεώνας
castra (αιτιατ. πληθ. ουδ. β'κλ.): castra- orum = το στρατόπεδο (στον ενικό: castrum- i / castellum- i = το κάστρο)
importare (απαρ/το ενεστ.): importo- avi- atum- are 1 = εισάγω
milites (αιτιατ. πληθ. αρσ. γ'κλ.): miles- militis = ο στρατιώτης
his (αφαιρ. πληθ. δεικτ. αντων.): hic, haec, hoc = αυτός, ή, ό
verbis (αφαιρ. πληθ. ουδ. β'κλ.): verbum- i = ο λόγος
admonet (ενεστ.): admoneo- admonui- admonitum- admonere 2 = συμβουλεύω
hostes (αιτιατ. πληθ. αρσ. / θηλ. γ'κλ.): hostis- is = ο εχθρός
adventare (απαρ/το ενεστ.): advento- avi- atum- are 1 = πλησιάζω
audio (ενεστ.): audio- audivi- auditum- audire 4 = ακούω
speculatores (ονομαστ. πληθ. αρσ. γ'κλ.): speculator- oris = ο ανιχνευτής, ο κατάσκοπος

prope (επίρρημα τοπικό) = κοντά

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

Caesar conlocat legiones in multis hibernis propter inopiam frumenti. Iubet quattuor ex quibus hiemare in Nervii et imperat tribus remanere in Belgis. Iubet omnes legatos importare frumentum in castra.

Admonet milites his verbis:

«Audio hostes adventare; nostri speculatores nuntiant esse eos prope. Debetis cavere vim hostium;

hostes enim solent advolare de collibus et possunt perpetrare caedem militum.»

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Καίσαρας εγκαθιστά λεγεώνες σε πολλά χειμερινά στρατόπεδα εξαιτίας της έλλειψης σιταριού. Διατάζει τέσσερις αυτές να ξεχειμωνιάσουν στη χώρα Νερβίων και διατάζει τρεις να παραμείνουν στη χώρα των Βέλγων. Διατάζει όλους τους διοικητές των λεγεώνων να μεταφέρουν σιτάρι στα στρατόπεδα. Συμβουλεύει τους στρατιώτες με αυτά λόγια: «Πληροφορούμαι ότι οι εχθροί πλησιάζουν. Οι ανιχνευτές μας αναγγέλλουν ότι αυτοί είναι κοντά. Πρέπει να φυλάγεστε από τη δύναμη των εχθρών. Γιατί οι εχθροί συνηθίζουν να εξορμούν από τους λόφους και μπορούν να κατασφάξουν τους στρατιώτες.»

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

nuntiant (ενεστ.): nuntio- avi- atum- are 1 = αναγγέλλω

vim (αιτιατ. εν. θηλ. γ' κλ.): vis = η δύναμη (ελλειπτικό: εν. vis, -, -, vim, -, vi και πληθ. vires, virium, viribus, vires, vires, viribus)

vir της 2^{ης} και vis της 3^{ης}

	ΕΝΙΚΟΣ	ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ	vis	vir	vires	viri
ΓΕΝ		virī	virium	virorum
ΔΟΤ		viro	viribus	virīs
ΑΙΤ	vim	virum	vires	viros
ΚΛ		vir	vires	viri
ΑΦ	vi	viro	viribus	virīs

cavere (απαρ/το ενεστ.): caveo- cavi- cautum- cavere 2 = φυλάγομαι, προσέχω

debetis (ενεστ.): debeo- debui- debitum- debere 2 = οφείλω

collibus (αφαιρετ. πληθ. ΑΡΣ.): collis- is = ο λόφος

advolare (απαρ/ το ενεστ.): advolo- avi- atum- are 1 = εξορμώ

solent (ενεστ.): soleo- solitus sum- solere 2 (ημιαποθετικό) = συνηθίζω

caedem (αιτιατ. εν. θηλ. γ' κλ.): caedes- is = η σφαγή

perpetrare (απαρ/το ενεστ.): perpetro- avi- atum- are 1 = διαπράττω

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

propter inopiam : εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο (ob/propter/per + αιτ ή ex + αφαρι) **frumenti**: γεν. αντικειμενική στο «inopiam», που δηλώνει στέρηση , ένδεια (αρχαία: *ένδεια σίτου*) **quattuor**: αντικείμενο του ρήμ. και υποκειμ. του απαρεμφάτου, **hiemare**: αντικείμενο του ρήμ (τελικό απαρέμφατο) **tribus**: αντικείμενο του ρήμ. (έμμεσο σε δοτική) **remanere**: αντικείμενο του ρήμ. imperat (άμεσο), τελικό απαρ/το **verbis**: αφαιρετ. Του μέσου στο ρήμα «admonet» **de collibus**: εμπρόθ. Προσδ. Κίνησης από τόπο/ αφετηρίας **militum**: γεν. αντικειμ. Στο «caedem»

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. **hibernis multis**: Να κλιθεί η συνεκφορά στον ίδιο αριθμό.
2. **frumentum, milites, hostium**: Να γραφεί η ίδια πτώση του άλλου αριθμού.
3. **speculatores nostri**: Να κλιθεί στις πλάγιες πτώσεις των δύο αριθμών.
4. **vim**: Να γραφεί η αφαιρετική ενικού και η γενική και αιτιατική πληθυντικού.
5. **collibus, caedem**: να γραφεί η ίδια πτώση για τον άλλο αριθμό
6. **remanere**: να γραφεί το β' ενικό ενεστώτα και παρακειμένου και το γ' πληθυντικό μέλλοντα και συντελεσμένου μέλλοντα.
7. **iubet**: Να αντικατασταθεί χρονικά ο τύπος.
8. **admonet**: Να γραφεί το α' πληθυντικό παρατατικού και υπερσυντελικού.
9. **debetis**: να κλιθούν τα πληθυντικά πρόσωπα του μέλλοντα και τα ενικά πρόσωπα του παρακειμένου.
10. **cavere, solent**: να γραφεί το γ' ενικό μέλλοντα και παρακειμένου το β' πληθυντικό ενεστώτα και μέλλοντα, αντίστοιχα.

ΜΑΘΗΜΑ VIII –«Όταν βγεις στο κυνήγι, πάρε μαζί σου μολύβι και χαρτί»

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

Gaius Plinius Cornelio Tacito suo salutem. Ridebis. Ego tres apros feroces cepi. «Ipse?» interrogabis. Ipse. Ad retia sedebam; erat in proximo non venabulum sed stilus et pugillares; cogitabam aliquid enotabamque; etsi retia vacua, plenas tamen ceras habebam. Silvae et solitudo sunt magna incitamenta cogitationis. Cum in venationibus eris, licebit tibi quoque pugillares adportare: videbis non Dianam in montibus sed Minervam errare. Vale!

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Gaius Plinius (ονομαστ. εν. αρσ. β' κλ.): Gaius Plinius = ο Γάιος Πλίνιος (γεν. εν. -ii/-i, κλητ. εν. Gai Plini)

Cornelio Tacito (δοτ. εν. αρσ. β' κλ.): Cornelius Tacitus = ο Κορνήλιος Τάκιτος (γεν. εν. -ii/-i, κλητ. εν. Corneli Taciti)

suo : (αφ.εν.αρσ. κτητ.αντων. γ' προσ.) suus-a-um = ο δικός του , ο δικός τους

salutem (αιτιατ. εν. θηλ. γ' κλ.): salus- salutis = ο χαιρετισμός

ridebis (μέλλ.): rideo- risi- risum- ridere 2 = γελάω

tres (απόλυτο αριθμ. μόνο πληθ.): tres (αρσ.), tres (θηλ.), tria (ουδ.) (ΚΛΙΣΗ βλ.κειμ. 7)

apros (αιτιατ. πληθ. αρσ. β' κλ.): aper- apri = το αγριογούρουνο

feroces (αιτιατ. πληθ. γ' κλ. επίθ.): ferox- ferocis = άγριος, φοβερός

cepi (παρακειμ.): capio- cepi- captum- capere 3 (στα 15 σε -io)

ipse (ονομαστ. εν. αρσ. οριστικής αντων.): ipse, a, um = ο ίδιος

interrogabis (μέλλ.): interrogo- avi- atum- are 1 = ρωτώ

retia (αιτιατ. πληθ. ουδ. γ' κλ.): rete- is (είναι ουδ. ισοσύλλ./ φωνηεντ. και σχηματίζει: αφ. εν. -e / -i, ονομ., αιτιατ., κλητ.: -ia, γεν. πληθ.: -ium)

sedebam (παρατ.): sedeo- sedi- sessum- sedere 2 = κάθομαι

proximo (αφαιρ. εν. ουδ.): proximus-a-um = ο εγγύτατος (στο κείμεν. in proximo = πολύ κοντά, πλάι)

venabulum (ονομαστ. εν. ουδ. β' κλ.): venabulum- i = η κυνηγετική λόγχη

stilus (ονομαστ. εν. αρσ. β' κλ.): stilus- i = η γραφίδα

pugillares (ονομαστ. πληθ. αρσ. γ' κλ. μόνο πληθ.): pugillares- ium = οι πλάκες αλειμμένες με κερι

cogitabam (παρατ.): cogito- avi- atum- are 1 = σκέφτομαι

aliquid (αιτιατ. εν. ουδ. άορίστης ουσιαστ. αντων.): aliquis, (aliqua/ae), aliquid = κάποιος (η κλίση ως εξής: Εν. αρσ. + θηλ. aliquis / aliqua - ae, alicuius, alicui, aliquem / aliquam, aliquo / aliqua Εν. ουδ. aliquid, alicuius, alicui, aliquid, aliquo Πληθ. αρσ. + θηλ. aliqui, aliquorum. aliquibus, aliquos, aliquibus Πληθ. ουδ. aliqua, aliquorum, aliquibus, aliqua, aliquibus)

enotabam que (παρατ.): enoto- avi- atum- are 1 = κρατώ σημειώσεις , **-que** (συμπλ.σύνδ.)=και

etsi (εναντιωματ. σύνδ.) = αν και , παρόλο που

vacua (αιτιατ. πληθ. ουδ. β'κλ. επιθ.): vacuus, a, um = κενός

plenas (αιτιατ. πληθ. θηλ. β'κλ. επιθ.): plenus, a, um = γεμάτος

tamen (αντιθετ. σύνδ.) = όμως

ceras (αιτιατ. πληθ. θηλ. α'κλ.): cera- ae (στον ενικό: το κερί), cerae- arum (οι πλάκες οι αλειμμένες με κερί, όπως: pugillares)

habebam (παρατ.): habeo- habui- habitu- habere 2 = έχω (εδώ: + 2 αιτιατ.)

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

Gaius Plinius (dicit / scribit) salutem suo Cornelio Tacito. Ridebis.
Ego cepi tres apros feroces. «Ipse (cepisti tres apros feroces)?» interrogabis. Ipse (cepi tres apros feroces). Sedebam ad retia; in proximo non erat venabulum sed stilus et pugillares; cogitabam aliquid enotabamque; etsi (habebam) retia vacua, habebam tamen plenas ceras. Silvae et solitudo sunt magna incitamenta cogitationis.
Cum eris in venationibus, licebit tibi quoque adportare pugillares: videbis non Dianam sed Minervam errare in montibus. Vale!

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Γάιος Πλίνιος στέλνει τις ευχές του στο φίλο του Κορνήλιο Τάκιτο. Θα γελάσεις. Εγώ έπιασα τρία φοβερά αγριογούρουνα. «Ο ίδιος;» θα ρωτήσεις. «Ο ίδιος». Καθόμουν δίπλα στα δίχτυα. Πλάι μου δεν είχα την κυνηγετική λόγχη, αλλά τη γραφίδα και τις πλάκες (τις αλειμμένες με κερί). Σκεφτόμουν κάτι και κρατούσα σημειώσεις. Αν και είχα τα δίχτυα άδεια, είχα όμως τις πλάκες γεμάτες. Τα δάση και η μοναξιά είναι μεγάλα ερεθίσματα της σκέψης. Όταν πας / θα είσαι στο κυνήγι, θα μπορέσεις κι εσύ να φέρεις τις πλάκες. Δε θα δεις την Άρτεμη αλλά την Αθηνά να περιπλανιέται στα βουνά. Γειά σου!

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

silvae (ονομαστ. πληθ. α'κλ. θηλ.): silva- ae = το δάσος

solitudo (ονομαστ. εν. θηλ. γ'κλ.): solitudo- solitudinis = η μοναξιά

magna (ονομαστ. πληθ. ουδ. β'κλ. επιθ.): magnus, a, um = μεγάλος

incitamenta (ονομαστ. πληθ. ουδ. β'κλ.): incitamentum- i = το ερέθισμα

cogitationis (γεν. εν. θηλ. γ'κλ.): cogitatio- ionis = η σκέψη

cum (σύνδ. χρονικός) = όταν

venationibus (αφαιρετ. πληθ. θηλ. γ'κλ.): venatio- ionis = το κυνήγι

licebit (μέλλ.): licet, licuit, (licitum est), licere 2 (απρόσωπο) = επιτρέπεται, είναι δυνατό

tibi : (δοτ.εν.προσ.αντων.β'προσ, tu) = σε σένα

quoque (συμπλεκτ. σύνδ.) = επίσης

adportare (απαρ/το ενεστ.): adporto, avi, atum, are 1 = φέρνω

videbis (μέλλ.): video, vidi, visum, videre 2 = βλέπω

Dianam (αιτιατ. εν. θηλ. α'κλ.): Diana- ae = η Άρτεμη

montibus (αφαιρετ. πληθ. αρσ. γ'κλ.): mons- montis = το βουνό

Minervam (αιτιατ. εν. θηλ. α'κλ.): Minerva- ae = η Αθηνά

errare (απαρ/το ενεστ.): erro, avi, atum, are 1 = περιπλανιέμαι

vale (προστακτ.): valeo, valui, --, valere 2 (η μτχ μέλλ.: valiturus, a, um) = υγιαίνω

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

salutem: άμεσο αντικ. σε αιτιατ. ενν. ρήμ. «dicit» **Cornelio Tacito:** έμμεσο αντικ.dicit σε δοτ. , **ipse:** κατηγορηματικός προσδιορισμός στο ενν.υποκ.τu (cepisti) **retia:** αντικείμε. ρήμ. habebam , **vacua:** κατηγορούμ. του αντικειμ. **ceras:** αντικείμε. ρήμ. «habebam» **plenas:** κατηγορούμ. του αντικειμ. **cogitationis:** γεν. αντικειμ. στο «incitamenta» **adportare:** υποκείμε. απροσώπου ρήμ. «licebit» (τελικό απαρ/το) **tibi:** δοτική προσωπική, επομένως **te** = εννοούμενο υποκ. παρεμφάτου.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. **tres apros feroces:** να κλιθεί η συνεκφορά στον ίδιο αριθμό.
2. **retia, pugillares, magna incitamenta** να γραφεί η γενική-αφαιρετική ενικού και η γενική-αιτιατική πληθυντικού.
3. **ceras, solitudo:** να κλιθούν στον ίδιο αριθμό.
4. **venationibus, montibus:** να γραφεί η ίδια πτώση για τον άλλο αριθμό
5. **ridebis:** Να αντικατασταθεί χρονικά ο τύπος.
6. **eris:** να γραφεί το ίδιο πρόσωπο των συντελικών χρόνων.
7. **videbis:** να γραφούν τα πληθυντικά πρόσωπα του μέλλοντα και τα ενικά πρόσωπα του υπερσυντέλικου.
8. **enotabam:** να γραφεί το α' πληθ. του ενεστ., του παρακειμένου και του υπερσυντελικού.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΧ – «Η εγκαθίδρυση της δημοκρατίας στη Ρώμη»

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini, laedit. Maritus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit. Brutus ex vulnere dolore magno cultrum extrahit et delictum punire parat. Populum concitat et Tarquinio imperium adimit. Liber iam populus Romanus duo consules, Iunium Brutum et Tarquinium Collatinum, deligere constituit.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Tarquinius Superbus (ονομαστ. εν. αρσ. β' κλ. χωρίς πληθ.): Tarquinius- ii/i Superbus- i = ο Ταρκύνιος ο Υπερήφανος (! στην κλητ. ενικού: Tarquini)
septimus (ονομαστ. εν. τακτικού αριθμ. ως β' κλ. επίθ. χωρίς κλητ.): septimus, a, um = ο έβδομος
ultimus (ονομαστ. εν. β' κλ. επίθ.): ultimus, a, um = ο τελευταίος
regum (γεν. πληθ. αρσ. γ' κλ.): rex- regis = ο βασιλιάς
hoc (αφ. εν. αρσ.): hic-haec-hoc (δεικτ. αντων.) = αυτός
modo (αφαιρετ. εν. αρσ. β' κλ.): modus- i = ο τρόπος
imperium (αιτιατ. εν. ουδ. β' κλ.): imperium- ii/i = η εξουσία
perdit (ενεστ.): perdo, perdidit, perditum, perdere 3 = χάνω
Sextus Tarquinius (ονομαστ. εν. αρσ. β' κλ. χωρίς πληθ.): Sextus- i Tarquinius- ii/i = ο Σέξτος Ταρκύνιος
pudicitiam (αιτιατ. εν. θηλ. α' κλ.): pudicitia- ae = η τιμή, η αγνότητα
Lucretiae (γεν. εν. θηλ. α' κλ. χωρίς πληθ.): Lucretia- ae = Η Λουκρητία
uxoris (γεν. εν. θηλ. γ' κλ.): uxor- uxoris = η σύζυγος
Collatini (γεν. εν. αρσ. β' κλ. χωρίς πληθ.): Collatinus- i = Ο Κολλατίνος
laedit (ενεστ.): laedo, laesi, laesum, laedere 3 = προσβάλλω
maritus (ονομαστ. εν. αρσ. β' κλ.): maritus- i = ο σύζυγος
pater (ονομαστ. εν. αρσ. γ' κλ.): pater- patris = ο πατέρας
Iunius Brutus (ονομαστ. εν. αρσ. β' κλ.): Iunius- ii/i Brutus- i = ο Ιούνιος Βρούτος
eam (αιτ. εν. θηλ) : is-ea-id (επαναλ. αντων.) = αυτός
maestam (αιτιατ. εν. θηλ. β' κλ. επίθ.): maestus, a, um = ο περίλυπος
inveniunt (ενεστ.): invenio, inveni, inventum, invenire 4 = βρίσκω (+ 2 αιτιατ.)
femina (ονομαστ. εν. θηλ. α' κλ.): femina- ae = η γυναίκα
cum lacrimis : πρόθ. cum + αφαιρ. = με, μαζί
lacrimis (αφαιρετ. πληθ. θηλ. α' κλ.): lacrima- ae = το δάκρυ
iniuriam (αιτιατ. εν. θηλ. α' κλ.): iniuria- ae = η αδικία
aperit (ενεστ.): aperio, aperui, apertum, aperire 4 = αποκαλύπτω
cultro (αφαιρετ. εν. αρσ. συγκοπ. β' κλ.): culter- cultri = το μαχαίρι

interficit (ενεστ.): interficio (inter + facio), interfeci, interfectum, interficere 3 (σε -io) = σκοτώνω (interficio me: αυτοκτονώ)

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, perdit imperium hoc modo.

Filius eius Sextus Tarquinius laedit pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini.

Maritus et pater et Iunius Brutus inveniunt eam maestam.

Femina aperit iniuriam illis cum lacrimis et interficit se ipsam cultro. Brutus extrahit cultrum ex vulnere magno dolore et parat punire delictum.

Concitat populum et adimit imperium Tarquinio.

Romanus populus liber iam constituit deligere de consules, Iunium Brutum et Tarquinium Collatinum.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Ταρκύνιος ο Υπερήφανος, ο έβδομος και τελευταίος από τους βασιλείς, χάνει την εξουσία με αυτόν τον τρόπο.

Ο γιος του, Σέξτος Ταρκύνιος, προσβάλλει την τιμής

Λουκρητίας, της συζύγου του Κολλατίνου.

Ο σύζυγος και ο πατέρας και ο Ιούνιος Βρούτος τ βρίσκουν περίλυπη. Η γυναίκα τους αποκαλύπτει την αδικία με δάκρυα και αυτοκτονεί με μαχαίρι.

Βρούτος βγάζει το μαχαίρι από την πληγή με μεγάλο πόνο και ετοιμάζεται να τιμωρήσει το έγκλημα. Ξεσηκώνει το λαό και αφαιρεί την εξουσία από τον Ταρκύνιο.

Ο ρωμαϊκός λαός, ελεύθερος πια, αποφασίζει να εκλέξει δύο υπάτους, τον Ιούνιο Βρούτο και τον Ταρκύνιο Κολλατίνο.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

vulnere (αφαιρετ. εν. ουδ. γ' κλ.): vulnus- vulneris = το τραύμα

dolore (αφαιρετ. εν. αρσ. γ' κλ.): dolor- doloris = ο πόνος

magno (αφ.εν.αρσ. β' κλ. επίθ.) : magnus-a-um = ο μεγάλος

extrahit (ενεστ.): extraho, extraxi, extractum, extrahere 3 = βγάζω τραβώντας

delictum (αιτιατ. εν. ουδ. β' κλ.): delictum- i = το έγκλημα

punire (απαρ/το ενεστ.): punio, punivi, punitum, punire 4 = τιμωρώ

parat (ενεστ.): paro, avi, atum, are 1 = ετοιμάζομαι να (+ τελ. απαρ/το)

conciat (ενεστ.): concito, avi, atum, are 1 = ξεσηκώνω

adimit (ενεστ.): adimo, ademi, ademptum, adimere 3 (+ αιτιατ. + δοτ.) = αφαιρώ κάτι από κάποιον

liber (ονομαστ. εν. β' κλ. επιθ.): liber, libera, liberum = ο ελεύθερος

iam (επίρρ. χρονικό) = πια, πλέον

populus (ονομ.εν.αρσ.β' κλ) : populus-i = ο λαός

consules (αιτιατ. πληθ. αρσ. γ' κλ.): consul- consulis = ο ύπατος

deligere (απαρ/το ενεστ.): deligo, delegi, delectum, deligere 3 = εκλέγω

constituit (ενεστ.): constituo, constitui, constitutum, constituere 3 = αποφασίζω (+ τελ. απαρ/το)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

septimus, ultimus: παραθέσεις στο «Tarquinius Superbus» **regum**: γεν. διαιρετική στα «septimus / ultimus», **modo**: αφαιρετική του τρόπου στο ρ. «perdit», **Sextus Tarquinius**: επεξήγηση στο «filius», **uxoris**: παράθεση στο «Lucretiae», **eam**: αντικείμενο «inveniunt» **maestam**: κατηγορούμενο στο «eam», **illis**: έμμεσο αντικείμενο ρήματος «aperit» (δοτική) **iniuriam**: άμεσο αντικείμενο, **cultro**: αφαιρετική οργάνου «interficit», **se**: αντικείμ. ρ. «interficit» (άμεση αυτοπάθεια) , **ex vulnere**: εμπρόθετος προσδιορισμός της

απομάκρυνσης στο ρ. «extrahit» **dolore:** αφαιρετική του τρόπου στο ρ. «extrahit» , **Tarquinio:** έμμεσο αντικείμενο στο «adimit» (δοτ.) , **imperium:** άμεσο αντικείμενο, **liber:** επιρρηματ. κατηγορούμ. του τρόπου στο *constituit*, **Iunium Brutum et Tarquinium Collatinum:** επεξηγήσεις στο «duo consules»

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. **perdit:** να γραφεί το ά'πληθυντικό ενεστώτα όλων των χρόνων.
2. **laedit, inveniunt, aperit:** Να γραφεί αυτό το πρόσωπο στους συντελικούς χρόνους.
3. **extrahit:** να κλιθεί ο μέλλοντας και ο συντελεσμένος μέλλοντας.
4. **adimit:** να γραφεί το β'πληθυντικό μέλλοντα, παρακειμένου, υπερσυντελικού.
5. **constituit:** να γραφεί το ίδιο πρόσωπο, στον ίδιο αριθμό για τον παρατατικό, τον μέλλοντα, τον υπερσυντέλικο.
6. **regum, uxoris femina, lacrimis, cultro, vulnere:** Να γράψετε τη γενική-αφαιρετική ενικού και τη γενική-αιτιατική πληθυντικού.
7. **liber populus Romanus:** να κλιθεί η συνεκφορά στον άλλο αριθμό
8. **hoc modo, duo consules:** να κλιθεί ο πληθυντικός των συνεκφορών.
9. **se ipsam:** να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις των δύο αντωνυμιών, στο ίδιο γένος και πρόσωπο, στους δύο αριθμούς

ΜΑΘΗΜΑ X – «Η προφητεία του Δία»

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

Aeneas bellum ingens geret in Italia. Populos feroces contundet, mores eis imponet et moenia condet. Tu Aeneam ad caelum feres. Postea Iulus, Aeneae filius, regnum ab Lavinio transferet et Albam Longam muniet. Post trecentos annos Ilia duos filios, Romulum et Remum, pariet, quos lupa nutriet. Romulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellabit. Romanis imperium sine fine erit. Caesar Augustus, ab Iulo ortus, Belli portas claudet et Saturnium regnum restituet. Hunc tu, ut Aeneam, in caelo accipies.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Aeneas-ae (-ae-am+an-a+as-a) : ο Αινείας

bellum (αιτιατ. εν. ουδ. β' κλ.): bellum- i = ο πόλεμος

ingens (αιτιατ. εν. ουδ. γ' κλ. επιθ.): ingens- ingentis = ο φοβερός

geret (μέλλ.): gero, gessi, gestum, gerere 3 = διεξάγω, κάνω

in+αφαιρ : στάση σε τόπο , In Italia = στην Ιταλία

Italia (αφαιρετ. εν. θηλ. α' κλ. χωρίς πληθ.): Italia- ae = η Ιταλία

populos (αιτ.πληθ.αρσεν. β' κλ.) : populus- i = ο λαός

feroces (αιτιατ. πληθ. αρσ. γ' κλ. επιθ.): ferox- ferocis = ο άγριος

contundet (μέλλ.): contundo, contudi, contusum, contundere 3 = συντρίβω

mores (αιτιατ. πληθ. αρσ. γ' κλ.): mos- moris = ο θεσμός, το ήθος, το έθιμο

eis (δοτ.πληθ.αρσεν): επαν.αντων. is-ea-id = σ'αυτούς

imponet (μέλλ.): impono, imposui, impositum, imponere 3 = επιβάλλω (+ αιτιατ. + δοτ.)

moenia (αιτιατ. πληθ. ουδ. γ' κλ. μόνο πληθ.): moenia- ium = τα τείχη

condet (μέλλ.): condo, condidi, conditum, condere 3 = χτίζω

caelum (αιτιατ. εν. ουδ. β' κλ.): caelum- i = ο ουρανός (! το ουσιαστ. είναι ετερογενές, στον πληθ. είναι αρσ. caeli- orum)

feres (μέλλ.): fero, tuli, latum, ferre (ανώμαλο 3) = φέρνω

ad caelum feres = θα αποθεώσεις

postea (χρον.επίρρ.) = αργότερα ≠ postquam (χρον.σύνδ. όπως επει)

Iulus (ονομαστ. εν. αρσ. β' κλ. χωρίς πληθ.): Iulus- i = ο Ίουλος

filius -ii (κλιτ <mi> fili) = ο γιος

regnum (αιτιατ. εν. ουδ. β' κλ.): regnum- i = το βασίλειο

ab (πρόθεση): + αφαιρετ. = από (απομάκρυνση)

Lavinio (αφαιρετ. εν. ουδ. β' κλ. χωρίς πληθ.): Lavinium- ii/i = το Λαβίνιο

transferet (μέλλ.): transfero (trans + fero), transtuli, translatum, transferre 3 (ανώμαλο) = μεταφέρω

Albam Longam (αιτιατ. εν. θηλ. α' κλ., χωρίς πληθ.): Alba- ae Longa- ae = η Άλβα Λόγγα

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

Aeneas geret ingens bellum in Italia.
Contundet feroces populos, imponet mores
eis et condet moenia. Tu feres Aeneam ad
caelum.

Postea Iulus, filius Aeneae, transferet
regnum ab Lavinio
et munit Albam Longam.

Post trecentos annos Ilia pariet duos filios,
Romulum et Remum, quos lupa nutriet.

Romulus condet Martia moenia
appellabitque Romanos de suo nomine.

Imperium erit sine fine Romanis.
Caesar Augustus, ortus ab Iulo,
claudet portas Belli
et restituet Saturnium regnum.

Tu accipies hunc in caelo, ut Aeneam.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Αινείας θα διεξάγει φοβερό πόλεμο στην
Ιταλία.

Θα συντρίψει άγριους λαούς, θα τους επιβάλει
θεσμούς και θα χτίσει τείχη. Εσύ τον Αινεία θα
αποθεώσεις.

Αργότερα ο Ίουλος, ο γιος του Αινεία, θα
μεταφέρει το βασίλειο από το Λαβίνιο και θα
οχυρώσει την Άλβα Λόγγα.

Ύστερα από τριακόσια χρόνια η Ίλια (Σύλβια)
θα γεννήσει δύο γιους, το Ρωμύλο και το Ρώμο,
τους οποίους θα αναθρέψει μια λύκαινα.

Ο Ρωμύλος θα χτίσει τα τείχη του Άρη και θα
ονομάσει τους Ρωμαίους από το όνομά του (θα
δώσει στους Ρωμαίους το όνομά του). Η
εξουσία των Ρωμαίων θα είναι χωρίς τέλος. Ο
Καίσαρας Αύγουστος, καταγόμενος από τον
Ίουλο (απόγονος του Ιούλου), θα κλείσει τις
πύλες του πολέμου και θα αποκαταστήσει (θα
ξαναφέρει) τη βασιλεία του Κρόνου. Εσύ θα
τον υποδεχτείς στον ουρανό, όπως τον Αινεία.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

munit (μέλλ.): munio, -ivi, -itum, -ire 4 = οχυρώνω

post (πρόθεση): + αιτιατ. = ύστερα από (ως επίρρημα του χρόνου (=αργότερα) συντάσσεται με
αφαιρετ. του μέτρου ή της διαφοράς, π.χ.: post trecentos annos ή trecentis post annis)

trecentos (αιτιατ. πληθ. απόλυτου αριθμ. μόνο πληθ.): trecenti, ae, a = τριακόσιοι (η κλίση ως εξής:
trecenti (αρσ.), trecentorum/-um, trecentis, trecentos, trecentis / trecentae (θηλ.), trecentarum,
trecentis, trecentas, trecentis / trecenta, trecentorum/-um, trecentis, trcenta, trecentis)

annos (αιτιατ. πληθ. αρσ. β'κλ.): annus-i = ο χρόνος

Ilia (ονομαστ. εν. θηλ. α'κλ. χωρίς πληθ.): Ilia- ae = η Ίλια (Σύλβια)

duos (αιτ.πληθ.απόλ.αριθμ.) = δύο . Η ΚΛΙΣΗ duo-duorum-duobus-duo+duos--duobus

Romulum (αιτιατ. εν. αρσ. β'κλ. χωρίς πληθ.): Romulus-i = ο Ρωμύλος

Remum (αιτιατ. εν. αρσ. β'κλ. χωρίς πληθ.): Remus- i = ο Ρώμος

pariet (μέλλ.): pario, peperit, partum, parere 3 (σε -io, με μτχ μέλλ. pariturus, a, um) = γεννώ

quos (αιτ.πληθ.αρσ. της αναφ qui) = τους οποίους

lupa (ονομαστ. εν. θηλ. α'κλ.): lupa- ae = η λύκαινα

nutriet (μέλλ.): nutrio, -ivi, -itum, -ire 4 = τρέφω

Martia (αιτιατ. πληθ. ουδ. β'κλ. επίθ.): Martius, a, um = του θεού Άρη

nomine (αφαιρετ. εν. ουδ. γ'κλ.): nomen- nominis = το όνομα

appellabit (μέλλ.): appello, -avi, -atum, -are 1 = ονομάζω

Romanis (δοτ.πληθ.αρσεν.) = για τους Ρωμαίους

imperium (ονομαστ. εν. ουδ. β'κλ.): imperium- ii/i = η εξουσία

sine (πρόθεση): + αφαιρετ. = χωρίς (τρόπος)

fine (αφαιρετ. εν. αρσ. γ'κλ.): finis- is = το τέλος (! είναι ετερόσημο, στον πληθ. fines- ium =τα
σύνορα)

erit (οριστ.μέλλ) sum – fui –esse = είμαι , υπάρχω

Caesar (ονομαστ. εν. αρσ. γ'κλ. χωρίς πληθ.): Caesar- aris = ο Καίσαρας

Augustus (ονομαστ. εν. αρσ. β'κλ. χωρίς πληθ.): Augustus- i = ο Αύγουστος

ab (πρόθεση + αφαιρ.) = από (καταγωγή)

ortus (μτχ παρακειμ.): orior, ortus sum, oriri 4 (αποθετικό, με μτχ μέλλ. oriturus, a, um) = ο καταγόμενος, ο απόγονος

Belli (γεν. εν. ουδ. β'κλ., προσωποποιημένος ο πόλεμος): Bellum- i = ο Πόλεμος

portas (αιτιατ. πληθ. α'κλ. θηλ.): porta- ae = η πύλη

claudet (μέλλ.): claudio, clausi, clausum, claudere 3 = κλείνω

Saturnium (αιτιατ. εν. ουδ. β'κλ. επιθ.): Saturnius, a, um = του θεού Κρόνου

restituēt (μέλλ.): restituo, restitui, restitutum, restituere 3 = αποκαθιστώ, επαναφέρω

hunc (αιτ.εν.αρσεν. της δεικτ. hic) = αυτόν

ut Aeneam (δευτ/σα.παραβολική) = όπως τον Αινεία

in caelo (in+αφαιρ.) = στον ουρανό

accipies (μέλλ.): accipio, accepi, acceptum, accipere 3 (σε -io) =υποδέχομαι

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

mores: άμεσο αντικείμεν. Του «imponet» σε αιτιατ. , **eis:** έμμεσο αντικείμεν. imponet σε δοτική, **filius :** παράθεση στο Iulus , **ab Lavinio:** εμπρόθ. προσδ. απομάκρυνσης στο ρ. «transferet» **post trecentos annos:** εμπρόθ. προσδ. του χρόνου στο ρ. «pariet» (ισοδύναμος τύπος : *trecentis post annis* · τώρα το post είναι επιρρ.προσδ. του χρόνου και του annis αφαιρ.του μέτρου). , **de nomine:** εμπρόθ. προσδ. της προέλευσης στο ρ. «appellabit» , **Romanis:** δοτ. προσωπ. κτητική στο υπαρκτικό «erit» **sine fine:** εμπρόθ. προσδ. του τρόπου στο ρ. «erit» , **ab Iulo:** εμπρόθ. προσδ. της καταγωγής στη μτχ «ortus» (έτσι δηλώνεται μακρινή , έμμεση καταγωγή) **ortus:** επιθετική μετοχή, ως παράθεση στο «Caesar Augustus» , **ut Aeneam:** δευτερεύουσα παραβολική ή συγκριτική πρόταση, όπου εννοείται το ρήμα «acceperis» (συντελεσμένος μέλλοντα, καθώς οι συνομιλητές αναφέρονται στο μέλλον).

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. **bellum ingens, populos Ferores, moenia :** να γραφεί η γενική και η αιτιατική ενικού και η ονομαστική και αφαιρετική πληθυντικού.
2. **mores, caelum, imperium:** να γραφεί η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
3. **trecentos annos:** να κλιθεί στον ίδιο αριθμό.
4. **fine, portas, regnum:** να γραφεί η ονομαστική, δοτική και κλητική ενικού και η αιτιατική πληθυντικού.
5. **contundet, ferēs:** Να αντικατασταθούν χρονικά οι τύποι.
6. **pariet:** να γραφεί το β'πληθυντικό ενεστώτα-μέλλοντα και το γ'πλήθυντικό παρακειμένου και συντελεσμένου μέλλοντα.
7. **restituēt, claudet:** να γραφεί το β'ενικό παρατατικού και παρακειμένου και το α'πληθυντικό μέλλοντα και υπερσυντελικού.
8. **accipies:** Να αντικατασταθεί χρονικά ο τύπος.